

Eich cyf/Your ref P-06-1378
Ein cyf/Our ref LG/00680/23

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau

22 Tachwedd 2023

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 24 Hydref, ynghylch Deiseb P-06-1378 o'r enw 'Rydym am i gymorthdaliadau fferm gael eu hymestyn i arddwyr bach a marchnad.'

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod pwysigrwydd y sector hwn ac eisoes yn darparu cymorth i alluogi ei ddatblygu. Mae'r cynlluniau Dechrau a Datblygu Garddwriaeth, a lansiwyd yn 2022, wedi'u cynllunio i helpu tyfwyr gyda buddsoddi mewn offer a thechnoleg newydd. Galluogi busnesau garddwriaethol i ehangu cynhyrchiant yn gynaliadwy, arallgyfeirio i dyfu cnydau newydd, gwella effeithlonrwydd cynhyrchu a gwella ansawdd y cynnyrch. Nid oes isafswm o ran ardal i'w drin wrth ddyfarnu'r grantiau hyn, felly maent wedi bod o fudd i arddwyr ar raddfa fach a garddwyr marchnad.

Mae'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS) yn y dyfodol yn cael ei gynllunio i fod yn berthnasol i'r mwyafrif o fusnesau ffermio ar draws sawl sector yng Nghymru. Mae adborth i ymgynghoriadau blaenorol yn cadarnhau cytundeb y diwydiannau gyda strwythur sylfaenol y cynllun sy'n cynnwys cyfres o Gamau Gweithredu Cyffredinol sy'n berthnasol i bawb yn gyfnewid am Daliad Sylfaenol, gydag Opsiynau Dewisol a Chydweithredol ar gael i'r rhai sy'n dymuno mynd ymhellach.

Mae'r cymhwyster arfaethedig ar gyfer yr SFS yn cynnwys o leiaf tair hectar cymwys, wedi'i leihau o bum hectar o dan gynllun y Taliad Sylfaenol i wneud y cynllun yn hygyrch i gynhyrchwyr ar raddfa lai fel garddwyr marchnad. Ar gyfer busnesau sy'n gallu bodloni'r meini prawf hyn, mae cynigion ar gyfer Gweithredoedd Dewisol yn cynnwys *cymorth i sefydlu busnesau garddwriaethol newydd neu fentrau garddwriaethol newydd o fewn busnesau fferm sefydledig*. Mae'n annhebygol y bydd y Weithred Ddewisol hon ar gael ar unwaith pan fydd yr SFS yn dechrau yn 2025, ond bydd yn cael ei integreiddio yn y cynllun yn ystod y cyfnod pontio.

Mae adborth anecdotaidd gan randdeiliaid garddwriaethol yn awgrymu na fyddai rhai yn gallu cyflawni Gweithredoedd Cyffredinol SFS y byddai'n ofynnol i fusnesau eraill eu cyflawni gan na fyddai'n ymarferol cyflawni camau gweithredu ar gynefinoedd neu greu coetiroedd ar leiniau bach. Rydym wedi cynghori'r sector garddwriaethol i ymateb i ymgynghoriad SFS gydag awgrymiadau ar sut y gellid cefnogi eu sector o fewn model SFS, neu os oes potensial i gefnogi clystyrau o fusnesau garddwriaethol trwy haen Gydweithredol yr SFS.

Ni wneir unrhyw benderfyniadau dylunio terfynol ar y SFS nes i'r ymgynghoriad terfynol ddod i ben cyn bo hir.

Lesley Griffiths AS/MS

**Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd**